

Muistio

Projekti	Pennalan teollisuusalueen osayleiskaava
Projekti nro	1510084977
Aihe	Aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu
Päivämäärä	16.9.2024
Aika	klo 10.00–11.11
Paikka	Teams
Koollekutsuja	Heta Tuunanen, Ramboll Finland Oy
Osallistujat	Anna-Kaisa Ahtiainen, Hämeen ELY-keskus Teppo Mehtonen, Hämeen ELY-keskus Hannu Niukkanen, Hämeen ELY-keskus Elina Leukkunen, Uudenmaan ELY-keskus Niina Ahlfors, Päijät-Hämeen liitto Niklas Pappinen, Päijät-Hämeen liitto Kaisa Torri, Päijät-Hämeen liitto Satu Taivaskallio, Lahden museot Tomi Kuljukka, Lahden museot Timo Tarkkala, Orimattilan kaupunki Suvi Lehtoranta, Orimattilan kaupunki Heikki Pitkänen, Orimattilan kaupunki Kirsi Liukkonen-Hämäläinen, Orimattilan kaupunki Raila Viljamaa, Päijät-Hämeen pelastuslaitos Sini Ervelä-Aro, Tukes Erja-Riitta Tarhanen, ESAVI Heta Tuunanen, Ramboll Finland Oy Kaisa Lintula, Ramboll Finland Oy
Poissa	Mika Rouhiainen, Päijät-Hämeen ympäristöterveys Silja Mäkelä, Päijät-Hämeen ympäristöterveys Esko Tikkala, Lahden museot Rauno Penttinen, Hämeen ELY-keskus Mika Penttilä, Fingrid Oyj
Tiedoksi	Osallistujat

Asialista 2.9.2024
Kokous 16.9.2024

Ramboll
Niemenkatu 73
15140 LAHTI

P+358 20 755 611
F+358 20 755 6201

1 Kokouksen avaus

Kokous avattiin klo 10. Puheenjohtajaksi valittiin Anna-Kaisa Ahtiainen Hämeen ELY-keskuksesta. Sihteeriksi valittiin Kaisa Lintula Rambollilta. Suoritettiin esittelyt organisaatio kerrallaan.

2 Kaavahankkeen esittely

Osallistujat ovat vastaanottaneet osallistumis- ja arviointisuunnitelman kaksi viikkoa ennen kokousta.

Kaavahanke esiteltiin Rambollin esityksen mukaisesti.

- Suunnittelualue
- Vuorovaikutus, osallistaminen ja tiedottaminen
- Vaikutusten arviointi ja selvitykset
- Aikataulu

3 Viranomaisten näkemykset ja keskustelu

ELY

OAS on hyvin laadittu ja kattava, mutta muutamia kommentteja: OAS:ssa tulee huomioida myös Lahden kaupunkiseutusunnitelma ja tuoda esiin sen sisältö tarvittavilta osin. Kaavaselostuksessa tulee arvioida, kuinka osayleiskaavassa

kaupunkiseutusuunnitelman tavoitteet toteutuvat. Luonnosvaiheeseen ei ehdi valmistua kaikki tarvittavat selvitykset. Muutostarpeita voi siis syntyä kaavaprosessin myöhemmissä vaiheissa, kun selvitykset valmistuvat. Kaavaselostuksessa on huomioitava yhteisvaikutukset eteläosan aurinkovoimahankkeen kanssa. ELY-keskus ei ole antanut kannanottoa tai tehnyt päätöstä YVA-menettelyn soveltamisesta Pennalan datakeskushankkeen osalta. (Anna-Kaisa Ahtiainen)

Luonnosvaiheeseen olisi ollut hyvä saada valmiiksi kaikki selvitykset. Yleinen elinympäristöpotentiaali kannattaa arvioida, tuleeko luontodirektiivin lajeja tarkasteltavaksi. Ekologiset yhteydet tulee tarkastella erityisesti kaava-alueella ja ympäröivillä alueilla. Luontovaikutusten osalta tulee arvioida myös hankkeiden yhteisvaikutukset. Mikäli alueella on lahoakivosammalta, tulee poikkeamislupatarve selvittää. (Teppo Mehtonen)

Meluselvityksessä huomioitava vaikutukset sekä asumiseen että eläintiloihin, lähistöllä on ainakin hevostiloja. Hulevesien riittävä käsittely ennen Porvoonjokea on huomioitava. Voimalinjat asettavat rajoitteita linjojen alueelle rakentamiseen. (Hannu Niukkanen)

Vaikutukset maantielle 167 ja Rautamäentien tulevaisuus katuna ja sen vaikutukset tunnistettava jo yleiskaavavaiheessa. (Elina Leukkunen)

PÄIJÄT-HÄMEEN LIITTO

OAS muuten hyvä, mutta Lahden kaupunkiseutusuunnitelma tulee huomioida. Suunnittelualue on voimassa olevassa maakuntakaavassa maaliikenteen aluetta. Kaupunkiseutusuunnitelmassa seudullisesti merkittäväksi logistiikka-alueeksi/multimodaaliterminaaliksi on tunnistettu Nostavan alue Hollolassa. Nyt suunnittelussa olevalla alueella ei ole noussut esille suunnittelutarvetta maaliikenteen alueelle. Yleisesti Päijät-Hämeessä kaivataan laajoja teolliseen toimintaan soveltuvia alueita. (Niina Ahlfors)

Seuraavaa laadittavaa kokonaismaakuntakaavaa palveleva kulttuurimaisemaselvitys on käynnissä museolla. Kaava-alueen läheisyydessä sijaitsee useita maakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita, joiden rajaukset saattavat päivitystyön yhteydessä muuttua. Päivitetyt tiedot toimitetaan konsultille, kun ne valmistuvat. OAS:an olisi hyvä päivittää voimassa olevan maakuntakaavan kuvaukseen Porvoonjoen melontareitti. Reitti sijoittuu kaavoitettavan alueen välittömään läheisyyteen. (Kaisa Torri)

Suunnittelualueelle sijoittuvat voimalinjat tulee huomioida suunnittelussa. Laajaa vuorovaikutusta alueen yritysten ja elinkeinonharjoittajien kanssa tulee toteuttaa hankkeessa. (Niklas Pappinen)

LAHDEN MUSEOT

Suunnittelualueelle ei sijoitu valtakunnallisesti (VAMA 2021) tai maakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita (MaMa 2006) tai rakennetun kulttuuriympäristön (MARY 2006) alueita. Kuitenkin suunnittelualueen välittömässä läheisyydessä sijaitsee pohjoisessa Porvoonjoen kulttuurimaisema, idässä Pennalan kulttuurimaisema ja etelässä Virenojan kulttuurimaisema. Kaikki edellä luetellut alueet ovat maakunnallisesti arvokkaita. Virenojan kulttuurimaisemaan liittyy lisäksi maisema-alueen eteläosassa maakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö Virenojan kylä (MARY 2006). Edellä mainitut tiedot on hyvä lisätä kaavaselostukseen. Osayleiskaava-alueen sijaitessa maisema-alueiden välisessä keskiössä maisemaselvityksen laatiminen on paikallaan. Missä vaiheessa maisemaselvitys laaditaan; osayleiskaava- vai asemakaavavaiheessa? (Satu Taivaskallio) → Maisemaselvitys laaditaan jo osayleiskaavan luonnosvaiheeseen.

Alueelta laaditun arkeologisen inventoinnin (Heilu) mukaan alueella ei ole suojeltavia kohteita tai alueita. Museo pitää selvitystä luotettavana. (Tomi Kuljukka)

ORIMATTILAN KAUPUNKI

Kaupunkiseutusuunnitelmaa tehdessä alueelle oli tavoitteena sijoittaa Postin jakelukeskus, joka ei tule toteutumaan. Datakeskuksella tulee olemaan vähemmän liikennevaikutuksia ja hanke ei todennäköisesti heikennä alueen liikennesujuvuutta. Kaupunki ei pidä kriittisenä sitä, etteivät kaikki selvitykset valmistu luonnosvaiheeseen. Luonnos- ja ehdotusvaiheet saavatkin olla erilaiset sisällöltään, näin myös osalliset tulevat huomioiduksi suunnittelun edetessä. Suunnittelun pohjoispuolelle on suunnitteilla pienempi aurinkovoimahanke ja kaava-alue saattaa muuttua siltä osin, kun aurinkovoimahanke ulottuu tälle alueelle. Yhteensovittamistarpeita on muiden hankkeiden kanssa. Ehdotusvaiheen viranomaisneuvottelu järjestetään vasta kaavaehdotuksen nähtävilläolon jälkeen, tarvittaessa työneuvotteluja ennen tätä. (Suvi Lehtoranta)

Hankkeen osallisiin on lisättävä Orimattilan Pohjoinen aluekumppanuuspöytä. (Heikki Pitkänen)

Ympäristönsuojelusihteri Kirsi Liukkonen-Hämäläinen painotti puheenvuorossaan koko Pennalan alueen eri toimijoiden ja suunnitelmien kokonaisvaikutusten selvittämistä. Luontoselvitysten ja hulevesien osalta Liukkonen-Hämäläisellä ei ollut lisättävää ELY:n puheenvuoroon. Voimassa olevat ympäristöluvut ja maa-ainesluvut on selvitettävä Pennalassa ja Virenojalla. Alueella liikkuu riistaa ja sitä koskevat selvitykset on oltava ajan tasalla. Pohjaveden osalta on selvitettävä vielä tarkemmin Virenojan ja Pennalan välisen vedenhankinnan kannalta tärkeää valuma-aluetta (Orimattilan pohjavesialueiden suojelusuunnitelmaa/piirustus 13, Ramboll 11.6.2014). Lisäksi on selvitettävä pohjavesiriskit rakentamisen aikana ja käyttöaikana, puiden ja pintamaan poiston vaikutukset, liikenteen vaikutukset pohjavedelle, perustukset ym. rakenteet, jotka voivat rajoittaa vedenottoaivojen rakentamista ja käyttöä lähiympäristössä. Rakenteiden öljyriskit ja kemikaaliriskit ja sammutusvedet sekä mahdolliset torjunta-aineiden käytöt, ruosteenestoaineet ja puhdistusaineet on selvitettävä. Porvoonjoen osalta Liukkonen-Hämäläinen mainitsi, että 2000-luvun alussa on suunniteltu Porvoonjoelle melontareitti esitteineen ja tarpeellisine rakenteineen. Osa kunnista on jo toteuttanut ne. Porvoonjoen kannalta on otettava huomioon myös toiminnan mahdolliset vaikutukset joen lämpötilaan. Lämpö syö happea kaloilta vedestä. (Kirsi Liukkonen-Hämäläinen)

PÄIJÄT-HÄMEEN PELASTUSLAITOS

Pelastustoimi ehdottaa, että kriittistä infraa koskeva tieto pidetään ei-julkisena. Esimerkiksi voimalinjojen sijaintia ei välttämättä saa esittää julkisesti. Kaavoituksessa tulee arvioida mikä on julkista ja mikä salassa pidettävää tietoa. Kaavoituksessa on tarpeellista kiinnittää huomiota paikkatietojen julkaisemiseen hallitusti erityisesti turvallisuusnäkökulmasta. Hankealue kuuluu pelastustoiminnan 2. riskialueeseen ja alueelle, jossa on huonosti sammutusvettä saatavilla. Pennalaan olisi hyvä saada sammutusvesiasema pelastuslaitoksen käyttöön. Jos hankealue sijaitsee pohjavesialueella, tulee varautua sammutusjätevesien hallintaan. (Raila Viljamaa)

Yhtenäistä ohjeistusta kuntaliitolta tai ELY:itä kaivataan salattavia asioita koskien. Toistaiseksi on salattu mm. tietoa petolintuja ja harvinaisia kasveja koskien. (Suvi Lehtoranta)

→ Palataan aiheeseen työneuvotteluissa (Anna-Kaisa Ahtiainen)

TUKES

Koska suunnittelun alue sijaitsee suuronnettomuusvaarallisen laitoksen konsultointivyöhykkeellä, tulee kaavaluonnoksesta pyytää lausunto Tukesilta. Posti-Pennalan 500 m suojavyöhykkeen pahin onnettomuusriski on myrkyllisen kloorikaasun leviäminen, vaikkakin onnettomuuden riskiksi on arvioitu epätodennäköinen. Henkilöiden suojautuminen rakennukseen ja ilmanvaihdon pysäyttäminen tulee olla mahdollista tarvittaessa ja kaasun pääsy sisätiloihin estää. Datakeskuksen suurpalomahdollisuus ja sen vaikutukset Posti-Pennalalle ja vastaavasti Posti-Pennalan suurpalomahdollisuus ja sen vaikutukset datakeskukselle on hyvä huomioida, mikäli datakeskus sijoitettaisiin lähelle suuronnettomuusvaarallista laitosta. Datakeskuksessa on mahdollista myös öljyvuoto, mahdollinen öljyn leviämisen pysäyttäminen tulee huomioida sammutusvesien lisäksi. (Sini Ervelä-Aro)

AVI

Onko tarkoitus, että datakeskuksen vaikutuksia arvioidaan jo tässä vaiheessa vai jätetäänkö asemakaavavaiheeseen? Onko alueella tiedossa esimerkiksi louhintoja? (Erja-Riitta Tarhanen)
→ Konsultti: Vaikutuksia arvioidaan siltä osin, mikä yleiskaavavaiheessa on tarpeellista ja mahdollista ilman, että tuleva toimija on vielä tiedossa. Yleis- ja asemakaavaa tehdään osittain samanaikaisesti siten, että asemakaavaa on tarkoitus laatia muutaman kuukauden yleiskaavan aikataulua jäljessä. (Heta Tuunanen)

→ Alueelle ei ole tulossa YVA-menettelyä, vaan kaavassa arvioidaan kaikki vaikutukset. Tällä hankealueella on melko tasainen maasto, louhinta tulee olemaan vähäistä, mutta maansiirtoja tehdään. (Suvi Lehtoranta)

Uudellamaalla datakeskuksiin toteutettu YVA:t, jossa arvioitu mm. melu-, pöly-, liikenne- ja värinävaikutuksia. Maamassojen siirtelyprosessi aiheuttaa mm. pölyämistä, värinää, melua ja liikennevaikutuksia. On myös mallinnettu melupäästöjä, jos kaikki varavoimageneraattorit ovat samanaikaisesti käytössä. Mikä etäisyys lähimpiin pohjavesialueisiin tai asukkaiden vesi- ja maalämpökaivoihin? Nämä pitää huomioida kaavassa, kun hankkeessa ei ole YVA-menettelyä. (Erja-Riitta Tarhanen)

→ Asemakaavavaiheessa tehdään tarkemmat melumallinnukset. Alueella sijaitsee jo ennestään kaksi louhintalaitosta. Alueelta on hyvät liittymät Lahdentielle. Alue ei ole taajama-alueita, asukkaita erittäin vähän. Lähimmälle koululle ja päiväkotiin noin 2,5 km, lähistöllä ei ole esimerkiksi vanhusten asumista. Sijainti tämän tyyppiselle toiminnalle erittäin hyvä, hyvät liikenneyhteydet, helppo maastollisesti ja hyvin harvaan asuttu. Suurimmat vaikutukset kohdistuvat maisemaan ja luontoon. (Suvi Lehtoranta)

→ Postilla on alueellaan laaja energiakaviokenttä. Osa hulevesistä virtaa Porvoonjokeen, osa Lahdentien ali kierroksen kautta Porvoonjokeen. (Kirsi Liukkonen-Hämäläinen)

ELY

Esityksessä mainitut "Muut mahdolliset selvitykset" on tarpeellista laatia. MRL:n mukaisesti maakuntakaava tulee olla ohjeena yleiskaavaa laadittaessa, maakuntakaavassa osoitettua toimintaa voidaan täsmentää, mutta maakuntakaavasta ei voi varsinaisesti poiketa. Kaavaselostukseen tulee kattavasti perustella osoitettava toiminta ja sen suhde maakuntakaavaan. Mahdollisten viereisten aurinkovoimahankkeiden ja muun ympäröivän maankäytön huomiointi ja yhteensovittaminen kuuluvat kaupungin vastuualueelle. (Anna-Kaisa Ahtiainen)

4 Jatkoimenpiteet

OAS:an tehdään esiin tulleet lisäykset, jonka jälkeen OAS viedään hyväksymiskäsittelyyn ja asetetaan nähtäville. Neuvottelussa esiin tulleet asiat huomioidaan jatkosuunnittelussa. Tarvittaessa järjestetään työneuvotteluja viranomaisten kanssa suunnitteluprosessin aikana. Muistio toimitetaan kommentoitavaksi ja täydennettäväksi neuvottelun osallistujille.

5 Kokouksen päättäminen

Kokous päätettiin ajassa 11:11.

Liitteet:

Neuvottelun esitys *Orimattila, Pennalan teollisuusalueen osayleiskaava, Aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu 16.9.2024*